

екти, з врахуванням господарсько-правових, економічних напрямів та політичної доцільності. При цьому відкритим остається питання щодо порядку інвестування цих проєктів.

Таким чином, завдання диверсифікації постачання енергоносіїв для нашої країни є першочерговим, реалізація якого дозволить створити умови для зростання конкуренції, а також сприятиме стабільному та надійному забезпеченню енергоносіями. Однак, на даний час наявна проблема щодо недостатнього законодавчого визначення та реалізації механізмів диверсифікації джерел та маршрутів постачання природного газу, що обумовлює необхідність розробки відповідних цільових програм на основі комплексної та ефективної нормативно-правової бази, що в свою чергу сприятиме поліпшенню умов для залучення приватних інвестицій, активізації діяльності щодо диверсифікації поставок газу через співпрацю з європейськими компаніями та стабільності реверсних газопостачань.

ЛІТЕРАТУРА

1. Стратегія національної безпеки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/287/2015/para2#n2>.
2. Про ринок природного газу: Закон України від 09.04.2015 N 329-VIII// Відом. Верхов. Ради України. – 2015. – №27. – Ст. 234.
3. Енергетична Стратегія України на період до 2030 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua/signal/kr06145a.doc.

Подрез-Ряполова Ірина Валеріївна – здобувачка кафедри господарського права, Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого

І. В. Сердюкова

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ОТРИМАННЯ ПОДАТКОВИХ ПІЛЬГ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

У зв'язку із необхідністю зниження фінансового навантаження на бюджет та підвищення конкурентоспроможності економіки держави, виникає необхідність прийняття діючих заходів з боку держави з метою вирішення енергетично-правових проблем. При цьому виникає правова та організаційна перешкода отримання пільги.

Питанню правого регулювання користування енергією присвячені роботи Бляхарського Я., Гуйван П., Джумагельдієвої Г., Липницького Д., Мартинова А., Немченко С., Сергєєва Р., Сердюченко О. та ін.

Актуальність теми визначається необхідністю подолання правових перешкод при реалізації політики енергозбереження в Україні на підставі впровадження енергозберігаючих технологій.

Мета – дослідження проблем встановлення та реалізації правових та економічних стимулів для виробників та споживачів енергії з метою подолання перешкод при реалізації політики енергозбереження.

Суб'єкти господарювання, які шляхом впровадження прогресивних енергозберігаючих технологій та устаткування, мають мету зниження енергоємності продукції за рахунок та підвищення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів та оптимізації структури споживання енергії мають податкові пільги, передбачені ст. 158 Податкового кодексу України [1].

В порядку п. 158.2. ст. 158 Податкового кодексу України підприємства, що впроваджують енергозберігаючі технології, звільняються від оподаткування 50 відсотків прибутку, отриманого від здійснення енергоефективних заходів та реалізації енергоефективних проектів підприємств. Таку пільгу отримують підприємства, що включені до Державного реєстру підприємств, установ, організацій, які здійснюють розроблення, впровадження та використання енергоефективних заходів та енергоефективних проектів.

Згідно вимогам п. 2.5. Наказу Національного агентства з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів, від 01.04.2008, №49 «Про затвердження Порядку включення до Державного реєстру підприємств, установ, організацій, які займаються розробкою, впровадженням та використанням енергозберігаючих заходів та енергоефективних проектів»[2] для включення до Реєстру юридична особа повинна подати заяву встановленої форми та документи, визначені Порядком. До переліку, зокрема, включені наступні документи:

- копія затвердженої та погодженої в установленому порядку галузевої програми енергозбереження, до якої включені енергозберігаючі заходи або енергоефективні проекти юридичної особи, завірена відповідним органом виконавчої влади.

- клопотання міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади відповідної галузі про включення юридичної особи до Ре-

естру з підтвердженням джерел покриття втрат доходів державного бюджету.

Галузева програма енергоефективності та енергозбереження для промислових підприємств затверджена наказом Міністерства промислової політики України від 25.02.2009, № 152 «Щодо Галузевої програми енергоефективності та енергозбереження на період до 2017 року»[3] є чинним нормативно-правовим актом, що регулює питання щодо включення юридичної особи до галузевої програми. Але, порядок та перелік необхідних документів, найменування міністерства, або іншого центрального органу виконавчої влади галузі промисловості для включення суб'єкта господарювання до Галузевої програми енергоефективності та енергозбереження відсутній.

Профільним міністерством в частині формування та реалізації промислової політики є Міністерство економічного розвитку і торгівлі України.

Відповідно до Указу Президента України «Про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України» від 31 травня 2011 року № 634/2011, одним із завдань відомства визначено формування та забезпечення реалізації державної промислової політики, науково-технічної політики в промисловості.

Автором було проаналізовано питання щодо реалізації державної політики з надання податкових пільг суб'єктам господарювання, які здійснюють розроблення, впровадження та використання енергоефективних заходів та енергоефективних проектів, зокрема, в адресу Мінекономрозвитку направлено лист із відповідним питанням від 12.04.2012 № 377, вх. Мініекономрозвитку № 12/49967–12 від 18.04.12, однак станом на 31.10.2015 відповіді на зазначений запит нами не отримано.

Аналіз досвіду показує, що норма щодо зниження податкового навантаження на суб'єктів господарювання, які з метою зниження енергоємності продукції за рахунок та підвищення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів та оптимізації структури споживання енергії не має порядку реалізації на протязі майже п'яти років чинності. Вважаємо за необхідне внести зміни до законодавства України в частині адміністративної відповідальності посадових осіб профільних міністерств та відомств, які чинять перешкоди в отриманні підприємствами

України податкових пільг шляхом реалізації політики енергозбереження в державі. Також пропонуємо розробити систему дієвих заходів щодо отримання податкової пільги шляхом спрощення процедури включення суб'єктів господарювання до Реєстру.

ЛІТЕРАТУРА

1. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13–17. – Ст. 112.
2. Про затвердження Порядку включення до Державного реєстру підприємств, установ, організацій, які займаються розробкою, впровадженням та використанням енергозберігаючих заходів та енергоефективних проектів: Наказ Національного агентства з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів від 01.04.2008 за № 49 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 32. – Ст. 1060.
3. Щодо Галузевої програми енергоефективності та енергозбереження на період до 2017 року: Наказ Міністерства промислової політики України від 25.02.2009 за № 152 // Електронний ресурс: ЛІГА: ЗАКОН ЕЛІТ 8.2.3 Інформаційно-аналітичний центр «ЛІГА». – ТОВ «ЛІГА ЗАКОН». – 2012.

*Сердюкова Ірина Валеріївна – аспірантка кафедри господарського права
Східноукраїнського національного університету ім. Володимира Даля, м.
Сєвєродонецьк*

С. В. Солодченко

САМОКОНТРОЛЬ У МЕХАНІЗМІ ПРАВОВОГО ГОСПОДАРСЬКОГО ПОРЯДКУ

Підприємництво, завдяки ініціативності та винахідливості його представників, є важливим фактором інноваційного процесу. Характер особливостей господарської діяльності проявляється через нерозривне поєднання в ній майнового елемента з організаційним. Ініціативний організаційний початок у конкурентно-ринковому середовищі сприяє інноваційним перетворенням та творчості, передбачає певну динаміку економічного розвитку підприємців.

Відомо, що надлишкове регулювання тих або інших сфер господарських відносин не виправдано обмежує свободу дій підприємців і підви-